

in.ihned.cz/zahranici

FOTO: MILOSLAV MARTAN

Mesa Verde

V jihozápadním cípu Colorada se zvedá do výše více než 2600 metrů obrovská desková hora o rozloze větší než 760 km². Okolní krajinu převyšuje o 600 metrů a díky hustému zelenému porostu byla Španěly nazvána Mesa Verde, což v překladu znamená Zelený stůl.

A právě sem byl roku 1874 vyslán William Henry Jackson na geologický a geografický průzkum oblasti. Netušil, že jej proslaví zcela jiná událost. Pod skalními převisy objevil velmi zachovalá opuštěná sídla indiánské kultury Anasazi. O podobných sídlech do té doby v Severní Americe nikdo nevěděl. Několikaleté období drancujících výprav, které odvezly velkou část cenných nálezů, ukončilo v roce 1906 vyhlášení národního parku. Je jediným v USA, který je zaměřen výhradně na archeologické nálezy.

První byli Indiáni

Úrodnou krajinu osídlili Indiáni již kolem roku 550 a pěstovali zde hlavně kukuřici a fazole. Původní obydlí, zvané pithousy, si stavěli přímo v blízkosti polí. Jedna místnost čtvercového nebo obdélníkového půdorysu byla částečně zapuštěna do země a tyče v ro-

zích nesly střechu s otvorem na unikající kouř. Později obydlí přesunuli do vhodnějších míst.

Erozní činnost vyhloubila do pískovcové skály spleť hlubokých kaňonů s velkými převisy. A právě bydlení pod nimi přinášelo mnoho výhod. Stavby byly chráněny nejen před nepřízní počasí, ale i před nepřáteli. Do většiny z nich se nechalo slézt pouze po dlouhých dřevěných žebřících. Takto obydlených míst bylo více než 600 a k jejich odhacení dopomohly i velké lesní požáry. Každého ohromí, s jakou fantazií a důkladností stavěli primitivními nástroji tato „vlaštovčí hnízda“.

Cliff Palace

Největší a nejznámější pueblu je Cliff Palace. V době svého největšího rozkvětu okolo roku 1300 zde bylo 200 obytných místností nastavených až do osmi pater. Tomu jistě odpovídal i počet obyvatel. Stále se živil převážně farmařením, sběrem plodin a chovem drobných zvířat. Byli zruční košíkáři a vyráběli i velmi pěkně zdobené keramické nádoby a nejrůznější předměty denní potřeby z kamene, kostí a dřeva.

Systém puebla byl velmi důmyslný a zcela odlišný dneš-

ním zvyklostem. Ve skalních puklinách v nejvyšších patrech byly spižírny na zásoby potravin, nejnižší položené místnosti sloužily jako obytné. Kruhové místnosti zapuštěné do země se nazývají kiva house a sloužily jako místo k náboženským obřadům. Pod jednoduchou střechou se scházeli Indiáni k modlitbám za dobrou úrodu, déšť, slunce, úspěšný lov. Dovnitř se slézalo po žebříku, sedlo se po obvodu a uprostřed byla mimo ohniště i díra „sipapu“, představující symbolický vstup do podsvětí. Nebyly výjimkou ani dvě kiva spojené úzkou podzemní chodbou, či spíše průlezem.

Místní Indiáni neznali písmo a kromě několika kreseb na skalách po nich nezůstaly žádné podrobnější informace. Přesto rangeři působivě vyprávějí o způsobu jejich života a zvycích. Pravda je ale zcela jiná. Okolo roku 1300 Indiáni Anasazi celou oblast opustili a stále není zcela jasné, proč. Snad už jim byl jejich zelený stůl malý, nebo bylo důvodem několik suchých let, či snad náboženské důvody. Jisté je pouze to, že se po dlouhá stálitá tato velkolepá skalní sídla rozpadala a zarostlá bujnou zelení čekala na znovuobjevení. ●

MILOSLAV MARTAN

INFORMACE

Většinu puebel, včetně Cliff Palace, lze

navštívit pouze za doprovodu průvodců. Zvláště v plné sezóně je třeba rezervovat vstupenky včas. Při návštěvě parku zajďte nejdříve do Visitor Centra a naplánujte si prohlídku parku. Nezapomeňte ani na poutavé muzeum, které dokreslí historii zdejšího kraje.

Do parku vede jediná přístupová cesta. Odbočuje na jih ze silnice 160, asi 10 km východně od Cortezu, a vzhledem k velkému převýšení je klikatá, atraktivní, ale i náročná na řízení. Do parku se platí vstupné a lze využít Golden Eagle Pass. Samostatné vstupné se platí i do některých puebel.

Park Mesa Verde byl zapísán na seznam UNESCO v roce 1978 jako první z amerických lokalit.

